

KRONIKK sendt pressen 21.04.2020

Verdiskaping, sysselsetting og kompetanse i maritim industri må sikres før det er for sent

Når regjeringen lanserer nye tiltakspakker i forbindelse med koronakrisen, forventer vi, som fagforeninger knyttet til den maritime klyngen, å se strategiske grep som sikrer at verdiskapingen og sysselsettingen i norsk industri kommer i gang tidsnok.

Hastetiltakene som er satt i verk for å hjelpe næringslivet så langt er bra. Det samme gjelder den forsiktige oppmykingen og igangsettingen av virksomheter i enkelte næringer.

Vi tar ikke til orde for en forsering som kan føre til at virusspredningen blusser opp igjen. Men vi ber myndighetene snarest ta beslutninger som kan stimulere til økt virksomhet i noen av landets mest verdiskapende næringer.

Det haster med å få på plass konkrete motkonjunkturtiltak

Norges maritime tradisjon og industri står nå overfor sin mest alvorlige utfordring i moderne tid. Samtidig som korona-epidemien skylte over landet har oljeprisen falt drastisk, noe som har gitt mer alvorlige utslag enn både finanskrisen i 2008 og offshorekrisen til sammen. Verdiskaping og arbeidsplasser som for uker siden var konkurransedyktige mistet med ett markedsgrunnlaget og står i fare for å forsvinne.

Det haster med å få på plass omfattende og konkrete offentlige motkonjunkturtiltak for å sikre arbeidsplasser, kompetanse og verdiskaping. Mange av tiltakene som har vært satt inn så langt finansieres av vår felles oppsparte formue.

Vi må fylle opp sparekontoen igjen

Når vi nå skal få hjulene i gang igjen må vi prioritere industri som kan fylle opp vår felles sparekonto. Vi må prioritere industri som kan gi landet eksportinntekter og industri som gir ringvirkninger til verdiskaping og sysselsetting i andre næringer og i offentlig sektor. Den maritime virksomheten i Norge er en slik næring.

Vi tillitsvalgte representerer mange av de 90 000 maritime arbeidsplassene som kan være i spill langs hele kysten. Den norske havindustrien lever i et gjensidig avhengighetsforhold. Hvis en del av den maritime klyngen går under, kan det føre til en dramatisk dominoeffekt for de andre delene.

Verdensledende kompetanse kan forvitte og utviklingen frem mot en grønnere økonomi kan ende med å gå i revers. Vi etterlyser derfor strategisk målrettede tiltak som kan implementeres raskt for å sikre næringen i en ekstremt vanskelig tid.

Våre forslag til strategiske tiltak

Vi ønsker å følge opp følgende av Maritimt Forums forslag til tiltak som inneholder flere punkter for å opprettholde sysselsetting og verdiskaping i en av Norges viktigste eksportnæringer:

- **Forsering av statlige skip:** Forsering av prosjekter knyttet til nye statlige skip, som staten allerede har planer om å bygge, vil gi økt aktivitet i krisetider. «Vanguard» er et tilnærmet gryteklart konsept for mineoppdrag for sjøforsvaret. Iverksettelse av bygging av to nye forskningsfartøy inkl. tilleggskapasiteter vil gi nye kapasiteter for havforskningen.

- **Tiltak overfor olje- og gassektoren:** Målrettede tiltak for å bedre forholdene i olje- og gassektoren må iverksettes for å bidra til gjennomføring av konkurransedyktige prosjekter og sikring av arbeidsplasser i hele verdikjeden fra verfts- og leverandørindustri til maritim næring i Norge. For eksempel innføring av en midlertidig og tidsavgrenset ordning med direkte utgiftsføring.
- **Arbeidskapital og finansieringsordninger:** Det er avgjørende at myndighetene bidrar til å lette på situasjonen for arbeidskapital og finansieringsutfordringer. Innovasjon Norge må få økte rammer for avhjelp næringslivet med toppfinansiering til kritiske formål. Myndighetene må være mer ambisiøse i bruken av offentlige anbud og i større grad etterspørre lav- og nullutslippsteknologi.
- **Grønt skifte:** Det er nå et stort behov videreføre og igangsette nye grønne tiltak som på kort sikt bidrar til å sikre verdiskaping og sysselsetting i grønn maritim industri – da spesielt i verftssegmentet og i utstys- og leverandørindustrien. På lang sikt vil tiltakene bidra til nasjonal målsetting om utslippskutt. I tillegg til batteri bør det også være fokus på utbygging av LNG tank anlegg, som også bidrar til reduksjon av utslipp.
- **Havvind:** Vår sterke posisjon innen maritim og landbasert industri gir oss et unikt utgangspunkt for å ta en global lederrolle i utviklingen av flytende havvind. Satsing på havvind vil bl.a. også bidra til videreutvikling av hydrogenteknologi for internasjonal skipsfart.
- **Farledsutbedring og havneutvikling:** Utbedring og effektivisering av havnene vil gi gunstig miljøeffekt og stor samfunnsøkonomisk effekt. Det vil også styrke sjøveiens konkurransekraft, og bidra til godsoverføring fra vei til sjø.
- **Kompetanse:** De maritime næringene har en verdifull kompetanse som vi trenger inn i klimanøytral framtid. Å få i gang hjulene vil også bidra til at vi tar vare på den kompetansen vi har. Vi ser at det i en periode vil være permitteringer, og i denne perioden må gjøre det vi kan for å bidra til styrking av kompetansen hos de som er permitterte, slik at de er bedre rustet til å bidra i den framtidige verdiskapingen.

Trond Markussen, president NITO
 Jørn Eggum, forbundsleder Fellesforbundet
 Lise Lyngsnes Randeberg, president Tekna
 Ulf Madsen, forbundsleder FLT
 Monica A. Paulsen, forbundsleder Negotia
 Audun A. Ingvartsen, forbundsleder Lederne